

Klockan är fem i tolv

Sedelbytet ger handeln ökad rånrisk

Pia Karlsson, säkerhetskonsult, arbetar dagligdags med att utbilda butiksanställda i säkerhet och hur man undviker rån och stöld. "Sedelbytet kommer sannolikt att ge fler rån", tror hon.

I oktober börjar sedelbytet ute i handeln.

GRUMS (VB)
I år och nästa år får Sverige nya sedlar. Första oktober börjar de gamla sedlarna bytas ut mot nya och eftersom bytet sker i handeln är det stor risk att butiksranen ökar.
Många människor har sina pengar i madrassen och därför är jag övertygad om att rånrisken kommer att vara större än vanligt, säger Pia Karlsson, säkerhetskonsult på P.I.A konsult.

Första halvåret 2014 skedde 485 rån varav 132 med skjutvapen i Sverige. I år var det under samma period 551 rån varav 198 med skjutvapen. Rånerna ökar och det gör också användandet av skjutvapen.

Pia Karlsson ser med oro på ökningen och menar också att den kommer att stegras än mer i och med sedelbytet som stundar nu i oktober.

– Ett stort sedelbyte kommer sannolikt att ge fler rån

eftersom det är handeln som ska ta hand om bytet när människor som förvarat pengarna hemma ska byta ut dem mot nya.

Vi har i Sverige aldrig gjort ett så stort sedelbyte och vi har därför inte en aning om vad vi kan vänta oss.

– Den stora frågan är om handeln är förberedd, säger Pia Karlsson.

Hon arbetar dagligdags med att utbilda butiksanställda i säkerhet och hur man undviker rån och stöld.

Och att det går att förebygga mycket vet hon efter många års erfarenhet samt genom samarbete med före detta rånare.

– Det går att förebygga rån och stöld på ett mycket bra sätt om man bara vet hur. Om man utgår från mina fem punkter nedan har man kommit långt i sitt säkerhetsarbete. Men det är bråttom, klockan är fem i tolv och sedelbytet inleds nu.

1. Reducera mängden kontanter i kassan genom att använda sedelbox, slutet kassasystem eller rörpost. Boxa och

fakta

Pia Karlsson

Pia fick priset som Årets säkerhetskonsult 2014. Med över 15 års erfarenhet säkerhetsarbete inom handel och med eget material ger kunderna rätt verktyg för att sänka svinn, minska rånrisken och få en tryggare arbetsplats.

skicka pengarna öppet när kunderna ser, var disciplinerad och lås in pengarna direkt som det kommer in större valörer. Ha inte mer kontanter i kassan än vad som behövs för växel.

– Gör man det öppet ser alla att det inte finns mycket pengar i kassan.

2. Öppen planlösning vid kassaområdet.

– Alla kassor på rad och bara låga hyllor så att alla, både kunder och personal ser allt som händer. Då är det inte behagligt att vara rånare.

3. Insyn genom butiksfasad

fakta

Sedelbytet

Under 2015 och 2016 får Sverige nya sedlar och mynt. Sedlarna får bland annat nya motiv och säkerhetsdetaljer. Mynten blir mindre och lättare. Det blir också två nya valörer i form av en 200-kronorssedel och en tvåkrona.

Tidsplan för mynt- och sedelbytet

Introduceras 1 oktober 2015: 20-, 50-, 200- och 1 000-kronorssedlar.

Introduceras 3 oktober 2016: 100- och 500-kronorssedlar. 1-, 2 och 5-kronor.

Ogiltiga efter den 30 juni 2016: 20-, 50- och 1 000-kronorssedlar.

Ogiltiga efter den 30 juni 2017: 100- och 500-kronorssedlar. 1-, 2- och 5-kronor.

Källa: www.riksbank.se

– Klistra inte upp lappar med reklam för cirkus eller annat på butiksfasaden. Låt det vara så öppet som möjligt. Det är bra om kassan syns från utsidan. Rånare vill undvika att bli exponerade under en längre tid.

4. Informera om butikens säkerhetsarbete och om det finns kameraövervakning, väktare med mera.

– Sätt upp dekalering tydligt så att alla kan se dem.

5. Ha tydliga säkerhetsrutiner som alla måste följa och utbilda personalen.

– Rutinerna ska uppdateras varje år och personalen ska läsa igenom dem minst en gång per år och skriva under att de tagit del av informationen.

– Följer man de här stegen har man gjort sitt bästa för att undvika att bli rånad även under en period när risken är förhöjd.

Text och bild:
MARI NÄLSÉN